

מחודדין בפיר

עיונים בפרשת השבוע

אלוהים תורה ומוצאות

כמו שכתוב. השבת נברך את חודש אלול, חודש הרחמים והסליחות. החודש ש"המך בשדה". ההקדמה זה פרשת ראה, ראה אנוכי, קח את הזמן להתבונן בעצמך ולעשות חשבון הנפש איך אני נראה כלפי שמיא וכלפי בשר ודם. עיינו במצוות המופיעות בפרשה. מלבד ההקדמה שבשמירת תורה ומצוות, בוחרים בטוב ובחיים, זוכים בכל הברכות. אבל הברכה ב"ה" הידיעה היא, אשר תשמעון. היכולת להקשיב ולהפנים. מי שיש יכולת השמיעה והקבלה יקבל את הברכות בחר גריזים, ישמור ויקיים את כל המצוות בלי להוסיף ובלי לגרוע. ישמור את קדושת הפה, בין מה שיוצא ממונה ובפרט מה שנכנס. הוא ילמד לאכול בקדושה כדי שהאוכל שלו יהיה בלי לעבודת השי"ת, ממילא נאכלו יהיה לפני ה' אלוהיו. שולחנו יתנהג על פי שולחן הערוך. כל התרומות והמעשרות יופרשו בשמחה ומן המיטב. הוא יעשה רק מה שטוב וישר בעיני ה'. אדם כזה לא יוכל להסית אותו לעבור על אחת ממצוות השי"ת. קל וחומר שאם יש הרבה קהילות כאלו, שדבקים בהשי"ת, בוודאי לא יהיה עיר נידחת. כולם ירצו להיות עובדי השי"ת בשמחה. עלינו לזכור שאנחנו בנים של השי"ת. כן כן, כולנו בנים של השי"ת, שזה אומר שכולנו אחים. הרמב"ם על בסיס זה כותב "כל ישראל והנלווה אליהם--כאחים הם, שנאמר "בנים אתם, לה' אלוהיכם אם לא ירחם האה על אחיו, מי ירחם עליו. ולמי עניי ישראל נושאים עיניהן, הלגויים ששונאים אותן ורודפים אחריהם הא אין עיניהן תלויות, אלא לאחיהן. כל המעלים עיניו מן הצדקה הרי זה נקרא בלייעל, כמו שנקרא עובד עבודה זרה בלייעל, ובעבודה זרה הוא אומר "יצאו אנשים בני בלייעל ובמעלים עיניו מן הצדקה הוא אומר "הישמר לך פן יהיה דבר עם לבבך בלייעל ונקרא רשע, שנאמר ורחמי רשעים, אכזרי ונקרא חוטא, שנאמר וקרא עליך אל ה', והיה בך חטא" צדקה זה לא רק כסף, זה מילה טובה, זה לקרב אחים תועים לאביהם שבשמיים. עשר תעשר, חז"ל אמרו עשר בשביל שתתעשר, עשירות של תורה, עשירות של מצוות, עשירות של חיים שיש בהם אהבת השי"ת ויראת שמיים. עוד נקודה מאוד חשובה, הרבה מן המעבידים חושבים שהעובד שלהם הוא סוג של עבד. באה התורה ואומרת, כאשר העבד הולך הביתה בתום שנות העבדות יש מצוות הענקה מכל הטוב שיש בבית. ממש לנהוג בו בדרך של כבוד. כן, גם הוא אח. לכן, מי שעבד על עצמו כדבעי, ידו פתוחה תמיד לתת צדקה, שומר שמיטה ובערב שביעית מוכן לתת הלוואה, גם בלי פרוזבול, הוא זה שכדאי לו לעלות לרגל שלוש פעמים בשנה, כי הוא לא

מראה פניו ריקם. הוא זה שמבין ושמה עם ברכת ה', שמח ומשמח. בזכות ששמע והחיה את נפשו הקב"ה יזכיר לו ולכל אחיו את חסדי דוד הנאמנים.

את הברכה. מה "את" הזה בא לרבות. הברכה בא לרבות, את אלו שיש להם סבלנות לראות איך שגם זו לטובה וכל מה דעביד רחמנא לטב עביד. זה בא ללמד, לא תמיד הנראה לעין נוצץ, זהב. לפני עשרים שנה, בת של ידיד נפש שלי ידיד, נחלתה במחלה ארורה, היא נרפאה כליל בסייעתא דשמיא ובעזרת השי"ת. הוא סבל ביחיד, ושתק. אך, כאשר אשת רעהו חלתה, חיפש עניין של התחזקות לרפואתה השלימה, גם היא נרפאה כליל בס"ד ובעזרת השי"ת. ידידי התייעץ עם מו"ר ראש הישיבה שליט"א, אשר הנחה להתחיל לדרך ברכת המזון מתוך ברכון. כמה ברכה שריו בזה (עיינו במשנה ברוה את כל המעלות והברכות הנלווים למי שמברך בכוונה מתוך הכתב). כל הידידים קבלו זאת. לכשעצמי, מאז הקבלה, ברכה מרובה שרויה במעונינו, בחסדי השי"ת. והחולים, ב"ה ובס"ד יצאו מכלל כל סכנת חיים, זה מה שה"את" מרבה, מרבה ברכה בכוונה הראויה – מרבה חיים, כפשוטו.

כי מנסה י"י וגו'. נתן כח ככפפים לדעת נולדות לנסות ולזכות ישראל שהתרה בהם לא יהיה כך מעונן ומנחש ומכסף וגו' עד תמים תהיה עם י"י אלהיך, ואם לא יאמינו לאותות נביאי ע"ז זו היא זכות: הרשב"ם מבאר יסוד חשוב. זה שרשעים מצליחים מורה, שיש כוחות לסטרא אחרא, כוחות של טומאה או כישוף. כאשר כל מיני מאחזי עיניים, שרלטנים המחופשים למקובלים, חומסים את העם במעשה הזוהמא שלהם, אבל בכל זאת מצליחים, ורבים ונעבאך, לפעמים טובים ותמימים מתדפקים על פתחם לאור "הצלחתם", זה כדי לראות אם עדיין איתנים נשארנו באמונתנו. המצוה של תמים תהיה עם ה' אלוֹקֶיךָ מחייב אותנו להתפלל להשי"ת לצפות לישועתו. בזמנים שאנחנו מרגישים שלא נענתה תפילתנו, יכולים לבקש מצדיק שיתפלל, להתפלל על קברי צדיקים. להוסיף במצוות צדקב, בלימוד תורה, אבל, ודאי שלא להשתמש בשום כוחות כדי לשנות סדרי בראשית. זה החלק העיקרי ביסודות הדת. לדעת שנדבק בהשי"ת אפילו כאשר יש מיני הצלחות זמניות לחיצונים, אין להתפעל מכך כי שבע יפול צדיק וקם. לכן עלינו לא לשים לב לנוצץ והערב לעין לרגע. אלא, לצפות לישועת ה'.

שמור ושמעת, קשה שהיה לו לומר שמע ושמרת, ולמה הקדים שמירה לשמיעה, עוד מה ריבה בתיבת את ובתיבת כל, עוד למה לא אמר הטבת הבנים אלא בפסוק זה: עוד צריך לדעת אומרו כי תעשה הטוב, שנראה שכל לתת טעם למאמר למען ייטב, והלא כבר קדם ולאמר שמור וגו', וגמר אומר למען וגו', הרי שהטובה האמורה היא שכל בעד השמירה והשמיעה שקדם לומר הכתוב: לכן הכוונה היא שמלווה על שני דברים, א' תורה ומצוות ה' אשר כבר נודעו לישראל מפי משה, וב' אשר יגזרו רבותינו ז"ל הגדרים והסייגים אשר יחדשו, לזה כנגד תורה ומצוות שהם ידועים כבר בתורה אמר שמור, וכנגד דברים המתחדשים מרבותינו ז"ל אמר ושמעת, שצריך לקבל כל גזירות רבותינו ז"ל וסייגיהם: והוא מה שרמז במאמר את כל, פירוש את, לרבות כל גזירות ושמירות וגדרים שיחדשו רבותינו ז"ל, ואומרו כל, פירוש שבאמצעות הגדרים יהיו הדברים נשמרים בשלימות, והוא אומרו כל הדברים, כי זולת זה אין המלוא נעשה כולה בשלימות שבאמצעות הגדר אין נגרע ממנה דבר: וגמר אומר למען ייטב לך ולבניך, כי גדרים וסייגים שעשו רבותינו ז"ל הוא דבר המעמיד דורות עם בני ישראל לעולם, להבדילם מכל כיעור והדומה לו: האור החיים הקדוש בא להאיר, מבואות אפלים. הנה רבים אשר יאמרו, מה הועילו חכמים בתקנתם, הלא אני ירא ושלם ללא קיום סייגיהם וגדריהם. בפרט בדורינו, אשר רבים המתפרצים. ואם קיבלו היתר על עניין חד פעמי, זה כבר הפך להיתר גורף וכולל. (דוגמא קטנה, חלב דמקרי חלב סתם, בחו"ל. בשעתו הגר"מ פיינשטיין זצוק"ל התיר לשתות, היות ובפיקוח הממשלה לא ניתן להשתמש בחלב שאינם מבהמות טהורות. ההיתר הי"ה למקומות אשר לא ניתן להשיג חלב ישראל וגם לא ל"בעל נפש". אבל, מה יעשו תאווי גלידה וממתקים שהם על טהרת החלב סתם, וזולליהם מסתמכים על ההיתר שלכל הדעות פג תוקפו...) לכן, הביאור הוא, שכל ההטבות המגיעות לעם ישראל, שהתברכו להיות ממלכת כהנים וגוי קדוש הוא, כאשר הם אכן דבקים בקיום הוראת חז"ל ונוהגים כגוי קדוש. ואומרו כי תעשה הטוב וגו', פירוש כי דברים שגזרים חכמים אינם כי אם לעשות הטוב והישר צעני ה', שכל דבריהם רצון הזהב, וכפי זה מאמר כי תעשה וגו' הוא גם כן טעם הציווי ושמעת, כי בזה תעשה הטוב והישר שצוה ה' באמצעות הגדרים והסייגים, וזה מלבד הטוב המושג לדורות באמצעות דבריהם ז"ל, ולדרך זה אומרו כי תעשה הוא טעם נוסף למאמר ושמעת: עוד ירמוז הכתוב במאמר שמור ושמעת, שכל יאמר אדם למה לי ללמוד שמועה זו אחר שעמדתי עליה, וידעתי מה שיש עלי לשמור במלואו זו, תלמוד לומר שמור, פירוש והגם אחר ששמרת, וממולא דבר אחר יודע שקדם ועמד על הדברים לדעת את אשר ישמור, ואף על פי כן ושמעת, פירוש אינך פטור מהגעת בשמיעתה של מצוה: עוד יתבאר, על דרך אומרו ונשלמה

פרים שפתינו, והנה לפי שאמר שמור וגו' את כל הדברים, ודבר זה הוא מן גדר הנמנע שיכול האדם לקיים כל הדברים, לזה אמר שמור, פירוש כנגד מצות לא תעשה שהם ביד האדם לשמור עצמו מכל מצות לא תעשה, וכנגד מצות עשה אמר ושמעת, פירוש יקיים המצוות בלימוד שמיעתה צפה, וזוהי נחשד עליך כאלו בזה לידך וקיימת אותה, ומעתה יכול לשמור ולעשות את כל הדברים: עוד יתבאר על פי דבריהם ז"ל שאמרו ליגרם איניש והדר ליסב, והוא אומרו שמור ושמעת, פירוש שמור שימור ידיעת הלכה והיא הגירסה, ושמעת היא הסכרה, לכון שמעותיו נשכלו: הדברים האלו צריכים חיזוק גדול. גם תופשי תורה, חושבים שדי להם במה שהתעמקו בעבר ומסתמכים על זכרונם. אין לנו אלא להביא את דברי הגר"י קמנצקי זצוק"ל שאמר בהלצה, שאינו מכיר מי שיש לו זיכרון חלש כמו הגר"מ פיינשטיין זצוק"ל, הסיבה, כי אין דבר בתורה שלא למד במשך שלושה החדשים האחרונים. הנה, גדול הפוסקים של דורינו, למד ושנן חזר על דברים שידע אותם ישר והפוך, מאות פעמים. על אחת כמה וכמה, אנו, יתמי דיתמי, כמה עלינו להשקיע, ראשית בלימוד הראשוני. אחר כך, לחזור ולשנן, עוד ועוד, עד שיהיו ברורים כשמש בצהריים. ישאלו המלמדים והרמזים את תלמידיהם, מה וכמה למדו בשולחן ערוך. הלימוד שהיא ממש למעשה. הלימוד שעליו מתפללים באהבה רבה. לשמור ולעשות ולקיים. אולי ילמדו קצת פחות דיוקים של אחרונים בסוגיא ויקדישו חצי שעה יומית ללימוד הלכות. כמה אברכים נישאו, ואינם יודעים את הלכות הבית היהודי הבסיסיות. הלכות שבת, בשר וחלב, תערובות, הגעלות כלים. דברים יסודיים שאינם יודעים. הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצוק"ל, היה מקפיד לשאול לחתנים איך עושים "עטיפת ישמעאלים", רק כדי לברר שלמחרת החתונה לא יעשו ברכה לבטלה על הפעם הראשונה שמתעטפים בטלית. רק לפני חודשיים ראיתי ראש כולל חשוב, כולל שלומד ש"ס בעיון, שלא ידע להתעטף בטלית. הראיתי לו והסברתי לו. כאשר שב לארץ ישראל קבע סדר יומי של שעה ללימוד שולחן ערוך. וד"ל. מסתמכים על מעשה קוף בעלמא, או על שכלם, שבעיניהם זה שכל ישר ובטוחים שלא יתכן שייבשלו. עוד יתבאר על דרך אומרים ז"ל כי מי שהוא בעל עבירות שיערי דעת התורה ננעלים בפניו, ותמלא כי שיערי פתחי ההבנה בדברי התורה הם הם הקוסיות שיעמדו בפני האדם והם סוד הקליפות המתהווים מעבירות האדם: וזה שהעיר הכתוב במאמר זה שמור ושמעת, פירוש אם אתה רוצה שתעמוד על אמתת התורה להבין אמריה, שמור המצוות לכל תעבור עליהם, וזוהי ושמעת את כל וגו': עוד יתבאר, על דרך אומרים ז"ל וז"ל אם הרב דומה למלאך ה' נבואות יבקשו תורה מפיהו וגו', עד כאן, והוא אומרו שמור, פירוש אם הוא בשמירה שקומר התורה, אז ושמעת תורה מפיהו: ואומרו את כל הדברים, לדרך זה יתבאר על פי מה שאמרו בחגיגה וז"ל ורבי מאיר היכי גמר תורה מפומיה דאחר והאמר וכו' כי שפתי כהן וגו' אמר ר"ל רבי מאיר קרא אשכח ודרש הט אונק' וגו' ולכך תסית לדעתו, לדעתם לא נאמר אלא לדעתו וכו', קשו קראי אהדדי לא קשיא הא בגדול הא בקטן: ואמרו עוד שם וז"ל דרש רבא מאי דכתיב אל גינת אגוז וגו', אשכחיה רבה בר שילא לאליהו א"ל מאי קא עביד קודשא בריך הוא אמר ליה קאמר שמעתא מפומיהו דכולהו רבנן ומפומיה דרבי מאיר לא קאמר, א"ל אמאי משום דגמר שמעתא מפומיה דאחר, אמר ליה אמאי רבי מאיר רימון מלא וכו' אמר ליה השתא קאמר מאיר בני אומר וכו', עד כאן: הנה לפי דבריהם ז"ל הגדול יכול ללמוד מהרב הגם שיהיה הרב רשע, מה שאין כן הקטן, ורמב"ם ז"ל מצינו שכתב שאין ללמוד מהרב אלא אם הוא כמלאך ה', ולא חילק בין גדול לקטן בדברי הגמרא: אמנם, נראה מאד, שאבשר דרא שאין לנו מצבים כאלו. אך, למפטר נפשיה בלא כלום אי אפשר. הנה חדשים לבקרים, קמים מיני מגידים, אשר פיהם רהוט, לכאורה נשמע פה מפיק מרגליות. אך, למעשה, הרי הוא במקסימום, תוקי. לפעמים מעוות ומסלף דברי תורה, רק כדי להטעים ולהתאים לצורך השעה. לכן, מי שלא כרבי מאיר, ודאי שיש לו לבחור לשמוע רק מפי רב הדומה למלאך ה'. צח וגקי ללא רבב. וראיתי לז"ח שכתב שלא חלק בגמרא אלא לדעת רבי מאיר, אבל הש"ס אינו סובר כן, ודייק לשון הש"ס שאמר רבי מאיר קרא אשכח ודרש, משמע דוקא רבי מאיר הוא סובר כן, עד כאן: ואין דבריו נכונים, אחד מנין לו לתלמוד לומר שמעשה רבי מאיר במחלוקת עומד, כל שאנו יכולין להשוות בדבר סברא: ועוד ממה שמקשה לרבי מאיר מדרשת כי שפתי כהן מוכח שחפץ להשוותם, שאם אתה אומר שאתה האמת שרבי מאיר לחלק אתה מהדרשה שהוא לימוד הגדול, אם כן מה מקשה התלמוד מדרשת כי שפתי כהן וגו', אם לא שתאמר שסובר שדרשה זו מוסכמת, שאם לא כן היה יכול לומר רבי מאיר אינו דורש כן: ואם תאמר שזו היא כוונת המתרגם שאמר רבי מאיר קרא אשכח וכו', ופירוש ואינו מודה בדרשת שפתי כו', אם כן מאי חוזר לומר קשו קראי וכו' אם הדורש זה אינו דורש זה: ועוד הרי רבא שהוא אמורא אחרון דרש אל גנת אגוז, מה האגוז הזה הגם שהוא מלוכלך בטיט וכו', אין אוכל שכתבו נמאס וכו', עד כאן, והדברים אלו הם כסברת רבי מאיר, וידוע דהלכה כרבא, הגם שנאמר שמעשה רבי מאיר במחלוקת שנוי: ועוד אם דרשת כי שפתי כהן היא בין לגדול בין לקטן, ורבי מאיר לזד הוא סובר לחלק מה משיב רבה בר שילא לאליהו רבי מאיר רימון מלא וכו', הלא אינו סובר כן אלא רבי מאיר, אבל הש"ס סבירא ליה שאין היתר ללמוד אלא מכמלאך בין יהיה גדול בין יהיה קטן, ועוד מה ראייה גדולה מזו שהסכים ה' למעשה של רבי מאיר שחזר ואמר שמעתא מפיו: ואם תאמר הקדוש ברוך הוא מתחילה מה סבר ולבסוף מה סבר, שאין לומר שנעלם מעיני ה' ח"ו הטעם שאמר רבה בר שילא רבי מאיר רימון מלא וכו': דע כי יקפיד ה' על האדם בעשותו דבר שלא יהיה בו נקי אלא מה' ולא מאדם ויחשוב לו לחטא, עד שיהיה נקי מה' ואדם: וזוהי כשעשה רבי מאיר מעשה זה שהיה למד מאדם שאינו כמלאך היה רבי מאיר נקי מה' אבל לא מאדם, כל עוד שלא נודע טעמו אם זך וישר פעלו, וזה סבר שלא היה ה' אומר שמועה

מפיו להיותו חסר השלימות, ואחר שנאמר בישיבה של מטה טעם לשבח במעשיו, נכנס בגדר והייתם נקיים גם מישראל, ולזה תיכף ומיד חזר ואמר שמעתה משמו, ולעולם האמת כדברי רבי מאיר: והנכון לתת טעם לרמב"ם, הוא סבוב שבזמן הזה אין דעת שלימה שתקרא גדול להתיר לו ללמוד מחכם רשע, שדוקא רבי מאיר שהיה שלם בדעת ובידיעה הוא שהותר לו הדבר שאין לחוש ודאי שילמוד ממנו רשעו, ואולי כי לזה דייק התלמוד ואמר רבי מאיר קרא אשכח ודעש וכו', רבי מאיר רימון וכו', פירוש דוקא גדר זה של רבי מאיר הוא שישנו בהיתר זה, לפי שהוא ודאי יזרוק הקליפה ולא יאכל האוכל, וסברא זו נכונה וסמוכה מעלמה היא, לזה סתם רמב"ם לאסור ללמוד מהרב שאינו כמלאך בין לגדול בין לקטן, כי הדורות נתמעטו, ואין לנו היתר זה אלא ברבי מאיר וכיוצא, ולא ולמד מדבריהם ז"ל שאמרו אם הראשונים כמלאכים וכו': ועל פי זה יתבאר על נכון אומרו שמור ושמעת את כל הדברים וגו', פירוש אימתי אני מתנה עליך שאין לך להבין שמועה אלא מאדם שהוא משמר התורה והמלות, אלא דוקא למי שהוא קטן וחסר לשמוע כל הדברים, או רובם שהרוב ככל, אבל הגדול שאינו צריך לשמוע אלא חלק קטן יכול הוא לשמוע אפילו מאדם שאינו שומר תורה ומלות, וכרבי מאיר שהיה לומד תורה מאחר, הגם שלא היה משמר תורה ומלות שהיה זורק קליפתו ואוכל תוכו: הנה מסקנא דמילתא, האור החיים הקדוש מציב לנו סייגים וגדרים. ראשית לכול, לשמור על דברי חז"ל וחכמי הדור ללא שום התחכמויות וסיבובי אגודל. שנית, לא להסתמך על הזיכרון, ללמוד, לשנן, לחזור ואחר כך שוב לשנן ולחזור. אחד מצדיקי הדור שליט"א, שינה בעת בסדרי הישיבה שלו והפך חצי סדר לכול בחורי הישיבה קטנה, לסדר כתיבת סיכומים. כל דף שנלמד בין בעיון ובין בבקאות יסוכם. בתחילת הדרך מגיד השיעור ידריכו לדרך שילכו בה, עד אשר הם יהיו "בזקנים ורגילים", אי אפשר שהמצב שיוצאים מהישיבה בלי לדעת באר היטיב מה שלמדו. ועל זה הדרך, אולי היה יותר נכון שכל מי שרוצה לצטט מימרא, שיאמר מתוך הספר. (בעל המנגן רבי בן ציון שנקר זצ"ל, היה מקפיד לשיר מתוך הסידור, למרות שהיה זקן ורגיל, רק כדי להמנע משיבושים) כך גם יינצלו מפלפולי סרק והבל. שנית לדבוק רק בצדיקים אמיתיים, הדומים למלאך ה'. רק מהם ללמוד ולקבל.

כי לא יחדל אביון מקרב הארץ. מפרשים אמרו שלא יחדל האביון מקרב הארץ באחד מכל הזמנים, כי לעולם יהיה אביון בארץ שגלוי היה לפניו שלא יעשו מה שאמר להם כי לא יהיה כך אביון אם שמוע תשמע בקול ה' אלהיך לשמור לעשות את כל המצוה. ואינו נכון לדעתי, כי התורה תרמוז במה שעתיד להיות, אבל לא יתנבא עליהם בפירוש שלא יקיימו התורה לעולם, וחלילה, רק בדרך הזהירה יזכיר הדבר. והנכון שיאמר, שלא יחדל אביון, שהיה נמנע ולא ימלא עוד לעולם. והזכיר זה, בעבור שהבטיח שלא יהיה בהם אביון בשמרם כל המצוה, אמר אבל ידעתי כי לא יהיו כל הדורות כל ימי עולם כלם שומרים כל המצוה עד שלא נאמר כלל לכוות על האביון, כי אולי בקצת הימים ימלא אביון, ואני מאריך עליו אם ימלא. ואמר "מקרב הארץ", לרמוז על כל הישוב, כי ההבטחה שלא יהיה בנו אביון בארץ אשר ה' אלהינו נתן לנו נחלה אם נקיים שם כל המצוה, ועתה אמר כי יתכן שימלא אביון באחד מן הזמנים ובאחד מן המקומות אשר תשג בה, כי טעם "בארץ" כטעם בכל מושבותיכם, בארץ ובחולה לארץ: הרמב"ן בא ללמדנו דרך האמת. האמת הוא, שלא יהיה כמעט זמן מן הזמנים שהיהודים שמרו לגמרי תורה ומצוות כדי שהקב"ה יראה שיחדל אביון מקרב הארץ. ולא רק עצם קיום המצווה, אלא שמירת מצוות באופן שיושבים ומצפים לכל מצוה ומצוה מתי יבוא לידי ואקיימנה (מלשון ואביו שמר את הדבר, המתין וצפה). שמירת מצוות של עשייה מתוך געגועים וכיסופים, מתוך אהבה ורצון. לא חסרים "משוגעים לדבר" שנדבקים במצווה או הנהגה מסויימת, והתבוננו איך הם מקיימים מצווה או הנהגה זו. ידוע לנו על צדיקים אשר מחצות ערב שבת היו יושבים ומצפים, ומכנים עצמם לקבל פני שבת מלכתא. לכן, שומה עלינו לקחת לכל הפחות מצווה אחת כדי לקיימה בהידור מתוך נכספה וגם כלתה נפשי. אזי, כאשר אנחנו מאושרים ומעושרים במצוות כדבעי יחדל אביון מקרב הארץ. היוצא מדברי הרמב"ן, שעניין זה נוגע לדור שלנו ביותר. הלא אבן מקיר תזעק כמה עניים ואביונים יש. כמה שבורי לב דרים בתוכינו. כאשר נשים לב שהאביונים ומקרי עוני יטופלו כהוגן, דהיינו נשתתף בשברון לב הנדכאים כדי לשמחם (בנתינת אנחנו בס"ד עושים מעל ומעבר, להטות כתף, נושא בעול עם חבירו יש מקום לשפר), בודאי הקב"ה ישמח לקיים בנו, אפס כי לא יהיה בך אביון.